

UDDANNELSES-CURRICULUM

Dansk selskab for hjerte og lungefysioterapi

Hovedkursus i Respirationsfysioterapi - Teori og praksis

Juli 2024

Forord

Dansk selskab for hjerte- og lungefysioterapi (DHLF) er et fagligt selskab under Dansk Selskab for Fysioterapi (DSF). Selskabets formål er at kvalitetsudvikle, kvalitetssikre og evidensbasere fysioterapi til borgere og patienter med sygdom og funktionsudfordringer, der er forårsaget af eller medfører hjerte- og lungesygdom og relaterede lidelser.

Den primære arbejdsopgave for at sikre formålet, er at understøtte fysioterapeuters kompetenceudvikling gennem målrettede efteruddannelsesaktiviteter med fokus på generiske og specifikke kompetencer i relation til hjerte- og lungesygdom og dets relaterede lidelser. Herunder også i forhold til forebyggelse, undersøgelse eller behandling af patienter med lungesygdom. Dette curriculum indeholder en beskrivelse af kompetencer og læringsmål som bestyrelsen i DSHL vurderer er relevante for medlemmerne, i forhold til at kunne dokumentere kompetenceudvikling, målrettet klinisk arbejde og specialisering i fysioterapi til patienter indenfor Hjerte og lungefysioterapi som beskrevet af DHLF og DSF.

Curriculum er udviklet af

Lue K. D. Philipsen, Fysioterapeut, Rigshospitalet, Linette Marie Kofod, Fysioterapeut, Hvidovre hospital, og Pernille Villumsen, Fysioterapeut, Slagelse sygehus samt Dansk selskab for hjerte- og lungefysioterapi

Indhold

Curriculum for planlagt uddannelsesportefølje	3
Fagområdet	4
Indhold.....	4
Målsætning.....	4
Respirationsfysioterapi – Teori, praksis.....	5
Omfang	5
Målgruppe	5
Formål.....	5
Grundlæggende indhold.....	6
Læringsmål	7
Viden.....	7
Færdigheder og Kompetencer	7
Pædagogiske metoder.....	8
Undervisere	8
Litteraturliste	9

Curriculum er udviklet af

Lue K. D. Philipsen, Fysioterapeut, Rigshospitalet, Linette Marie Kofod, Fysioterapeut, Hvidovre hospital, og Pernille Villumsen, Fysioterapeut, Slagelse sygehus samt Dansk selskab for hjerte- og lungefysioterapi

Dansk selskab for hjerte- og lungefysioterapi

Curriculum for planlagt uddannelsesportefølje

Dansk selskab for hjerte- og lungefysioterapi varetager uddannelse af fysioterapeuter indenfor hjerte-, lunge- samt intensivspecialet. Det overordnede formål er at uddanne fysioterapeuter indenfor fagområdet til højere niveau af viden, færdigheder og kompetencer med henblik på at varetage generiske og specialiserede arbejdsopgaver selvstændigt og i et tværprofessionelt samarbejde.

Curriculum beskriver selskabets overordnede planlagte uddannelsesprofil, struktur og ECTS-point fordeling. Desuden består curriculum af de fastlagte læringsmål, samt overordnede rammer og indhold i temaer og hovedoverskrifter, didaktiske overvejelser struktur.

Der aktuelt planlagt en kursusstruktur, der samlet rummer forskellige kurser med varierende ECTS-point.

Curriculum er udviklet af

Lue K. D. Philipsen, Fysioterapeut, Rigshospitalet, Linette Marie Kofod, Fysioterapeut, Hvidovre hospital, og Pernille Villumsen, Fysioterapeut, Slagelse sygehus samt Dansk selskab for hjerte- og lungefysioterapi

Fagområdet

Fagområdet er rettet mod hjerte-, lunge- og intensivområdet. Arbejdsfeltet indeholder relevante fysiologiske funktioner og systemer, anatomi, patologi og sygdomslære, som er relateret til forskellige lungesygdomme og respiratoriske problemstillinger på tværs af alder og køn.

Dette fagområde i fysioterapi omfatter især patientgrupperne 1) patienter med kroniske medfødte lungesygdomme og 2) patienter med obstruktive, restriktive og vaskulære lungesygdomme, der alle er sygdomme, der medfører betydeligt funktionstab, tab af livskvalitet og arbejdsevne, og som kan føre til tidlig død.

Konsekvensen af lungesygdom er akut, vedvarende og/eller progredierende i forhold til centrale organer og perifært muskelvæv. Patienterne med disse sygdomme har en række parallelle symptomer og palliative behov af fysisk såvel som psykisk, social og eksistentiel karakter.

Indhold

Indholdet er centreret omkring relevant teori og metode til anvendelse i klinisk praksis. Det konkrete indhold udgøres dermed af naturvidenskabeligt indhold og teori om f.eks. grundlæggende anatomi, fysiologi, patologi, biokemi og biofysik, samt en række metoder, tests og konkrete procedurer.

Desuden indeholder kurserne teori og metode målrettet det kliniske arbejde, inklusive kommunikation og klinisk ræsonnement, samt grundlæggende metode og forskningsresultater til at understøtte evidensbaseret praksis.

Målsætning

Målet med det samlede udbud af kurser i Dansk selskab for hjerte- og lungefysioterapi er at understøtte selskabets medlemmers mulighed for at arbejde sig mod et bredt kompetenceløft indenfor fagområdet, men parallelt hermed understøtte muligheden for specialisering i fysioterapi indenfor hjerte-, lunge- og intensivspecialerne. Den overordnede målsætning er derfor at kursister kan opnå en bred viden og kompetencer med udgangspunkt i principperne for evidensbaseret praksis

Curriculum er udviklet af

Lue K. D. Philipsen, Fysioterapeut, Rigshospitalet, Linette Marie Kofod, Fysioterapeut, Hvidovre hospital, og Pernille Villumsen, Fysioterapeut, Slagelse sygehus samt Dansk selskab for hjerte- og lungefysioterapi

kombineret med erfaring med håndtering af det kompleks af udfordringer, der følger med hjerte- og lungesygdom.

Kursus for:

Respirationsfysioterapi – Teori, praksis

Omfang

Et 4-dages kursus med i alt 31 undervisningslektioner (7,5-8 timer pr. dag). Kurset er opdelt i 2 moduler. 1. modul er 3 dage med undervisning og praktisk gennemgang af cases og øvelser og 2. modul er 1 dags undervisning, opfølgning og gennemgang af hjemmeopgave. Hjemmeopgaven udarbejdes mellem de 2 perioder og skal indeholde refleksioner over det gennemgåede materiale på de første 3 kursusdage. Desuden vil der være en forventet samlet arbejdsbelastning på ca. 30 timer til forberedelse og hjemmeopgaven er berammet til en arbejdsbelastning på 10 timer. Den samlede arbejdsbelastning er dermed 72 timer, svarende til ca. 2,5 ECTS-point.

Målgruppe

Kurset er primært målrettet mod fysioterapeuter, men også ergoterapeuter og andre sundhedsprofessionelle, der arbejder med undersøgelse, behandling og træning/rehabilitering af personer med respiratoriske sygdomme og udfordringer kan tilbydes deltagelse.

Formål

Undersøgelse, behandling og rehabilitering i teori og praksis har til formål at styrke fysioterapeuters viden og specifikke færdigheder målrettet personer med lungesygdom og respiratoriske problemstillinger. Kursets indhold er 75% teoretisk og 25% praktisk.

Curriculum er udviklet af

Lue K. D. Philipsen, Fysioterapeut, Rigshospitalet, Linette Marie Kofod, Fysioterapeut, Hvidovre hospital, og Pernille Villumsen, Fysioterapeut, Slagelse sygehus samt Dansk selskab for hjerte- og lungefysioterapi

Teoretisk viden vil fokusere på indgående kendskab til personer med lungesygdning og udfordret respiration, herunder sygdomslære ift. lungesygdning. Al teori og praktisk færdighedstræning præsenteres med udgangspunkt i den eksisterende evidens og erfaringsbaserede viden. Kursets praktiske færdigheder målrettes imod at fysioterapeuten kan undersøge, tilrettelægge og levere den optimale og individuelt tilpassede behandling, træning eller de fysiske aktiviteter til personer med lungesygdning og respiratoriske symptomer både som indlagt og i hjemmet. Dette uanset hvilket udgangspunkt og ressourcer patienten har (funktionsevne, eller andet). Træning i færdighederne inkluderer desuden cases og praktisk gennemgang og øvelser i de forskellige teknikker i respirationsfysioterapien.

Grundlæggende indhold

- Læring om konkrete respiratoriske vurderinger og behandlingsformer (fx CPAP, PEP m.m.).
- At blive fortrolig med relevant anatomi, fysiologi og sygdomslære ved lungesygdomme
- Kunne udføre en fysioterapeutisk respiratorisk undersøgelse.
- Indførelse i respirationsfysioterapeutisk praksis samt respirationsfysioterapeutiske teknikker.
- Grundlæggende opdateret viden samt konkrete redskaber til at varetage respirationsfysioterapi til forskellige patientgrupper på hospital, i kommune og på klinik.
- Vurdering af behov for respiratorisk behandling.
- Træning- og mobiliserings-planlægning og udførelse.
- Kunne undersøge og anvende relevante behandlingsformer indenfor respirationsfysioterapi
- Anvendelse af relevant hjælpemidler og overvågningsudstyr i daglig praksis
- Udvalgte patientcases inden for respirationsfysioterapi, herunder undersøgelse og behandling.
- Fokusområder der forskes i aktuelt på området.

Curriculum er udviklet af

Lue K. D. Philipsen, Fysioterapeut, Rigshospitalet, Linette Marie Kofod, Fysioterapeut, Hvidovre hospital, og Pernille Villumsen, Fysioterapeut, Slagelse sygehus samt Dansk selskab for hjerte- og lungefysioterapi

Læringsmål

Nedenstående læringsmål udgør tilsammen målsætninger og niveau der forventes af kursister efter gennemførelse af kurset. Læringsmålene er listet i ikke-prioriteret rækkefølge.

Viden

- Ved hvad definitionen af respirationsfysioterapi indebærer og hvilke danske anbefalinger der findes ift. Undersøgelse og behandling.
- Kan redegøre for aktuel teori og grundlæggende evidensbaseret viden om påbegyndelse af respirationsfysioterapi
- Kan forklare hvilke respiratoriske og funktionelle vurderings- og behandlingsmetoder der findes og hvilke man vil anvende på baggrund af det enkelte patientforløb
- Har grundlæggende viden om implikationen for og kan anvende relevante træningsredskaber og teknologier, m.v. til at understøtte træningsintensitet til patientgruppen
- Kan forklare typiske fysiologiske og funktionelle kapacitetsudfordringer som følge af lungesygdom og respiratoriske problemstillinger.

Færdigheder og Kompetencer

- Kan anvende og kritisk forholde sig til gældende (lokale/nationale) kliniske retningslinjer for træning og rehabilitering af personer med lungesygdom
- Kan udvælge, udføre og tilpasse relevante metoder til anvendelse i undersøgelsen, behandlingen og effektmålingen hos personer med lungesygdom under indlæggelse, kommunalt og i hjemmet.
- Kan udvikle og tilpasse intervention til at opnå kortsigtede mål eller dele heraf, i forbindelse med indlæggelse og rehabilitering.
- Kan indgå i et tværfagligt samarbejde om at udføre en respiratorisk vurdering og behandling.

Curriculum er udviklet af

Lue K. D. Philipsen, Fysioterapeut, Rigshospitalet, Linette Marie Kofod, Fysioterapeut, Hvidovre hospital, og Pernille Villumsen, Fysioterapeut, Slagelse sygehus samt Dansk selskab for hjerte- og lungefysioterapi

- Kan selvstændigt vurdere niveauet for hver træningsseance ud fra den enkelte persons tilstand.
- Kan selvstændigt vurdere realistiske målsætninger på alle ICF-niveauer.
- Kan indgå/bidrage i et tværprofessionelt samarbejde om personer med lungesygdom og respiratoriske udfordringer i til rehabiliteringsforløbet.

Pædagogiske metoder

Kurset tilrettelægges med henblik på at kursisterne har tilegnet sig grundlæggende viden om relevant hjerte-/lungeanatomi og -fysiologi, samt har orienteret sig i det udsendte materiale inden kursets opstart.

Kurset består af en række læringsaktiviteter

- Teoretiske oplæg og diskussionsfora
- Quiz/tests på den opnåede viden undervejs
- Workshop / 'Hands On' og øve på meddeltagere under supervision
- Hjemmeopgave med fremlæggelse og diskussion
- Case-arbejde med plenumdiskussion

Undervisere

Det bestræbes at underviserne

1. Har stor dokumenteret praksiserfaring med patientgruppen, med minimum 10 års praksiserfaring svarende til fuldtid med området.
2. Er godkendt certificeret kliniker eller specialist under Dansk Selskab for Fysioterapis specialiseringsordning og/eller har tilegnet sig relevant master, kandidat eller Ph.d.-grad

Curriculum er udviklet af

Lue K. D. Philipsen, Fysioterapeut, Rigshospitalet, Linette Marie Kofod, Fysioterapeut, Hvidovre hospital, og Pernille Villumsen, Fysioterapeut, Slagelse sygehus samt Dansk selskab for hjerte- og lungefysioterapi

Evaluering

Kurset evalueres af deltageren dels som mundtlig tilkendegivelse i slutningen af kursusforløbet, dels gennem en elektronisk udfyldelse af en række evalueringsspørgsmål.

Litteraturliste

1. Kapitel 30 (Respirationsfremmende teknikker), Basisbog for fysioterapi, 2. udgave, Munksgaard 2017, ISBN 978-87-628-1444-8
2. Kapitel 3 (Forebyggelse af lungekomplikationer), 4 (Diagnostiske metoder) og 5 (Metoder og strategier), Lungefysioterapi, en grundbog, 1. udgave, Munksgaard 2013, ISBN 978-87-628-0971-0
3. CPAP kompendie (CPAP, indikation og behandling) [villumsen, dshl-cpap-indikationer-og-behandling-final-version-marts-2023.pdf \(hjertelungefysioterapi.dk\)](#)
4. Kapitel 7 (Åndedrættet), Menneskets fysiologi – hvile og arbejde. Bente Schibye og Klaus Klausen
5. En Klinisk Retningslinje – Respirationsfysioterapi (især side 7+8) [Microsoft Word - Klinisk retningslinje - Respirationsfysioterapi, RegionH 2018 - Godkendt](#)
6. Kapitel 20 (Body positioning), 21 (Airway clearance techniques) og 22 (Facilitating airway clearance with coughing techniques), Cardiovascular and Pulmonary Physical Therapy, Evidence to practice, 5th. Edition, 2012, Donna Frownfelter & Elisabeth Dean, Elsevier Mosby, St. Louis. ISBN 978-0-323-05913-8

Curriculum er udviklet af

Lue K. D. Philipsen, Fysioterapeut, Rigshospitalet, Linette Marie Kofod, Fysioterapeut, Hvidovre hospital, og Pernille Villumsen, Fysioterapeut, Slagelse sygehus samt Dansk selskab for hjerte- og lungefysioterapi